

Гітара Пабло Неруди

Іван Драч

Поміж смертю і тим,
Що називають безсмертям,
Я вибираю гітару...
Пабло Неруда

I

Що може поет в цьому світі —
Напитись сонетом води,
Погладити сонце в зеніті
І бути, як хлопчик, радий, —
Що може поет в цьому світі?!

Я згадую дні весняні,
Спогадую Веймарський форум,
Як Пабло всміхався мені,
І квітці, і зірці в ту пору, —
І сонцем вмивалися дні.

Та ось Бухенвальд — і Неруда
Там серце своє натрудив.
В очах клекотала отуда,
А він повен гніву ходив
З гітарою в парі — Неруда.

Він був — наче той материк,
Твердий, незворушний флегматик,
І німо кричав його крик,
І я, непіддатний до паток,
Обожнював цей материк.

Гітара ж, мов хвиля ласкава,
Все була в його береги,
Аж гнулася дивом лекала,

Такий він був їй дорогий —
Музична ласкавка легкава.

Прокляті ці концтабори —
Мембранне вона тріпотіла
Й летіла йому догори,
То тіло тулила до тіла —
Любила над концтабори...

Та як же, та як він ожив,
Отой Бухенвальд, аж у Чілі?
Скажи мені, Пабло, скажи,
Про дні розкажи поночілі,
Де час Бухенвальдом ожив.

Як цвіль підіймається з дна
І честь віддав Піночету —
Новітній фашизм розпина
Гітару і душу поету,
Бо ж гнівом клекоче струна.

Що може поет в цьому світі?
А може він вмерти тоді,
Як душі замкнули у кліті
І хунта над виром подій
Павучо зависла в зеніті.

Та ні ж! Не помре він тоді,
Хоч смерть його в губи цілує,
Хоч губи у неї тверді —
Межа навіть чорному злу є,
Не може він вмерти тоді...

II

Обрубані руки у Хари.
На сонці — кривавий пил.
Змордовано душу гітари
На гітлерівський копил.
Гітару кладуть на мари.

Коли протира Піночет
Криваві свої окуляри,
Що може в розпуці поет:
Невже ж бо волати до хмари —
Гітари, гітари, вперед?!

III

"Інтернаціоналом" суремить спів
Над неподоланою труною,
Хоч кулемет люто косить з-під брів.
Встає правічною новизною
"Інтернаціонала" суремний спів.

Робітники із святих передмість
Лагодять струни в лихому підпіллі —
Хоч кулемет розлютовано їсть
Струни оті посивілі, аж білі, —
Альєндівську гвардію з передмість.

Пабло, мій Пабло, струна до струни,
Душа до душі — нехай руки закуті,
Віко дощенту розбий у труни,
Хай кулемет захлинається з люті,
Над смертю — гітарою нам продзвени!